

Загалом у минулому столітті відбулось утвердження симфонічного стилю Піднебесної, характерною ознакою якого стало введення китайських народних інструментів до складу симфонічного оркестру, унормованого європейською симфонічною класико-романтичною традицією.

Важливо, що у ХХ ст. також закріпились кваліфікаційні засади професійної підготовки як оркестрантів, так і диригентів-симфоністів у музичних освітніх закладах країни (в першу чергу, у консерваторіях). Професіоналізація китайського симфонізму в минулому столітті стала одним із найголовніших досягнень музичної культури країни.

Розвиток китайської симфонічної музики плідно відбувається і у ХХІ ст., причому, в ракурсі міжкультурного діалогу і глобалізаційних процесів китайських симфонізм виходить за рамки національного музичного мистецтва Піднебесної і посідає важливе місце у світовому соціокультурному просторі.

I. Halushko

MOMOTARO PARADIGM IN THE THEORETICAL FIELD OF ANIME STUDIES

I. Галушко

ПАРАДИГМА МОМОТАРО В ТЕОРЕТИЧНОМУ ПОЛІ ANIMESTUDIES

Momotaro paradigm is a system of ideas formed as a result of the synthesis of the nationalistic narratives of Japanese Empire and figurative-symbolic elements of the folklore story of Momotaro. This concept was introduced by the American historian John Dower in his work “War Without Mercy: Race and Power in the Pacific War”. The researcher, with the assistance of this tool, successfully identified the link between the narratives used in Japanese propaganda and the traditional Japanese perspectives on “outsiders” or “strangers” who are predominantly perceived as individuals belonging to different ethnic groups. Using theoretical legacy of the Japanese folklorist T. Yoshida, Dower proved that cultural stereotypes associated with the demonization of Western countries, that could be found in the anime of the 1930s and 1940s, were actively cultivated in Japanese villages before the era of the first contacts between Japanese and Europeans. The alignment of the Momotaro narrative with prevalent beliefs established it as a fundamental element in Japanese propaganda. In this context, the American author analyzed the Japanese animations from the 1930s and 1940s, considering not only historical and political influences but also ethnographic information. Dower’s ideas have been picked up by other scholars, including K. Antoni (“Momotaro (Peach Boy) and the Spirit of Japan: Concerning the function of a Fairy Tale in Japanese Nationalism of the Early Showa Age”), N. Reider (“Japanese Demon Lore: Oni from Ancient Times to the Present”) and Z. Papp (“Traditional Monster Imagery in Manga, Anime, and Japanese Cinema”). However, this concept has not yet received a proper recognition among the representatives of the newest field of study known as Anime studies. This is partly due to the inner content of the concept, which covers a fairly wide range of various phenomena of Japanese culture, from school literature to propaganda posters. Therefore, the scope of its application cannot be limited by the anime.

It is important to acknowledge that the aforementioned scholars utilized the concept primarily to examine the socio-cultural evolution of Japanese perceptions of various “outsiders”, essentially following the approach established by Dower. It is generally presumed that the Momotaro paradigm ceased to be prevalent immediately following the conclusion of World War II. Since Japan was defeated and occupied by the US military,

Japanese propaganda automatically lost its cultural relevance. According to this point of view, the entire subsequent history of anime is not connected with the cultural patterns of the wartime era. However, this assertion is applicable primarily to Japanese animation from the latter half of the 20th century. This period is characterized by the active incorporation of imagery and narratives from American and Western European popular culture on one side, and the marginalization of traditional Japanese cultural elements on the other. The modern era in the history of anime (1990 — now) signified a reversion to its indigenous roots, which are deeply intertwined with the folk culture of Japan. Momotaro and oni (demons, ogres, cannibals), as well as a number of other folklore images, have once again become part of the anime industry. Similarly, it is relevant to mention that the cultural stereotypes underpinning the Momotaro paradigm warrant consideration. Specifically, the narrative foundation and the figurative-symbolic frameworks of the widely acclaimed multi-episode anime “One piece”, which, as of February 25, 2024, comprises 1094 episodes, mirror the collective concepts intrinsic to the Momotaro paradigm. It is noteworthy that the propaganda anime of the 1930s and the 1940s not only conveyed certain mental and ideological instructions, but also served as a tool for allegorical interpretation of actual historical events and processes (the raid on the American military base in Pearl Harbor, the Japanese occupation of Indonesia, etc.). In the same way, such modern works as “Gintama” and “One piece”, despite obvious appeals to folklore motifs (including Momotaro’s story), have also reflected modern socio-cultural processes that post-war Japan faced, such as Westernization, globalization and multiculturalism. Consequently, we believe that the scientific potential of the “Momotaro paradigm” concept, as interpreted by Dauer, remains unexplored. Hence, its application in the analysis of anime produced in the XXI century presents an opportunity to examine contemporary trends in Japanese culture.

Д. Старкгард-Веньєр

ОБРАЗ ЮКИ-ОННА В КУЛЬТУРІ ЯПОНІЇ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

D. Starkgard-Venier

IMAGE OF YUKI-ONNA IN JAPANESE CULTURE: PROBLEM STATEMENT

Юкі-онна є одним із цікавих та репрезентативних персонажів у японській міфології та фольклорі. «Юкі-онна» (яп.: снігова жінка) — це образ, у якого не існує єдиних канонічних рис, він зібраний з різних регіональних варіацій, культурних інтерпретацій і літературних переосмислень.

На відміну від багатьох існуючих образів та персонажів, цей йокай (яп.: надприродна істота), майже за весь свій період існування у фольклорі не мав ані сталого конкретного образу, ані єдиної історії. Натомість фрагменти легенди про Юкі-онна виникають із різних джерел, кожне з яких пропонує погляд на багатоаспектну природу цього йокай.

Згідно з дослідженнями, існує декілька десятків найменувань для сніжної жінки залежно від регіону Японії. В періоди Хейан та Муромачі створено лише декілька художніх робіт, які присвячені Юкі-онна, а в цілому до періоду реставрації Мейджі кількість робіт, присвячених цьому йокай, є незначною. Однак докладні описи рідкісні, з регіональними варіаціями, що часто суперечать одна одній. Залежно від регіону чи префектури, Юкі-онна може мати різні риси характеру та здібності. У деяких регіонах Японії, Юкі-онна є втіленням суворості зими, як мовчазний привид. В інших вона може перетворюватись на дух, який несе за собою лише смерть.